

KONFERENČNÍ ABSTRAKT

NADVÁHA A OBEZITA U ČESKÝCH VOJÁKŮ, SROVNÁNÍ METODIK MĚŘENÍ

Vladimír Pavlík, Blanka Kupsová, Jana Fajfrová, Václav Šafka, Petr Lašák

Katedra vojenského vnitřního lékařství a vojenské hygieny, Vojenská lékařská fakulta, Univerzita obrany,
Třebešská 1575, 500 01 Hradec Králové, Česká republika

Úvod

Obezita je závažné chronické onemocnění postihující metabolismus a přímo či nepřímo celou řadu orgánových systémů, zejména kardiovaskulární a pohybový. Hodnota body mass indexu (BMI) je běžně používanou metodou hodnocení obezity, ale její přínos při měření tělesného složení, zejména u fyzicky zdatných jedinců, je omezen.

Metodika

Prvním cílem této pilotní studie bylo zjistit prevalenci výskytu obezity u příslušníků Armády České republiky (AČR). Druhým cílem bylo porovnat hodnotu BMI s procentem tělesného tuku (BF%) a obvodem pasu (WC). Údaje byly shromážděny u čtyř vojenských útvarů v České republice. Vojáci podstoupili antropometrické hodnocení zahrnující tělesnou výšku, tělesnou hmotnost, obvod pasu, procento tělesného tuku a množství viscerálního tuku (pomocí metody bioelektrické impedance přístrojem BWA 2,0).

Výsledky

Pilotní výzkumný soubor tvořilo 163 vojáků mužského pohlaví průměrného věku 37 let (rozmezí 20–57 let). Průměrné hodnoty BMI, BF% a WC této skupiny byly 27,2 kg/m², 18,6 % a 89,5 cm. Podle BMI indexu bylo hodnoceno jen 27 % vojáků v normě, u 57,7 % byla zjištěna nadváha a 15,3 % spadalo do kategorie obezity. Při hodnocení tělesného složení na základě BF % v pásmu normy (BF % do 20) bylo 62 % vojáků. Podle hodnoty WC bylo 73 % vojáků v pásmu normy (hodnota do 94 cm). Vzájemným statistickým porovnáním standardů hodnot BMI, BF% a WC byla zjištěna míra falešně pozitivních a falešně negativních výsledků měření.

Závěr

Byla zjištěna omezení hodnoty BMI ve spojitosti s BF % a WC, které může sloužit k přesnějšímu hodnocení tělesného složení u této specifické populace. BMI je široce používaným nástrojem pro hodnocení nadváhy a obezity, ale jeho spolehlivost, zejména u fyzicky zdatných jedinců, jako je vojenský personál, je sporná. BMI nedokáže rozlišit mezi svalovou a tukovou hmotou, takže jedinci s větší svalovou hmotou mohou být při použití BMI nesprávně klasifikováni jako osoby s nadváhou nebo obezitou.

Klíčová slova: obezita; Armáda České republiky; antropometrie